

Langsua
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg:	Langsua nasjonalparkstyre
Møtested:	Skåbu fjellhotell
Dato:	21.06.2022
Tidspunkt:	10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Befaring på Verksodden etter formelt møte, inkl. i tidsramma.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 13/2022	Godkjenning av protokoll/innkalling		
ST 14/2022	Restaurering av tidligere skader i fbm. øving - Langsua np - Forsvarsbygg		2022/6013
ST 15/2022	Søknad - Langsua np - oppføring av antenne for mottak av 4G signaler - Liomseter turisthytte - DNT		2022/5215
ST 16/2022	Søknad utslippstillatelse - Langsua NP - utvidelse av Lenningen renseanlegg - Etnedal kommune		2022/3761
ST 17/2022	Referatsaker		
	Langsua np-styre - orienteringssaker i møte 21.0.6.22.		2022/1962
ST 18/2022	Delegerte vedtak		
10/2022	Forlenget dispensasjon - Langsua NP - Dokkfaret LVO - snødekt mark - vinterfotografering av elg - Thor Østbye		2022/2507
11/2022	Søknad - Langsua NP - gjennomføring av arrangement - NM Blodspor - Japansk Urhundklubb i Norge		2022/3879
12/2022	Søknad - Langsua NP - opplag av båt og oppsett av redningsvestskap - Febutjønnet - Gausdal fjellstyre		2022/3447
13/2022	Søknad om utvidet frist - Dokkfaret LVO - oppføring av midlertidig trelavvo - Liomseter turisthytte - DNT Oslo og Omegn		2019/12711
14/2022	Delegert sak - avslag - Haldorbu LVO - snødekt mark - ferdigstilling av byggarbeider - oppføring av ny turisthytte på Storeskag - gbnr 53/1/634 - DNT Oslo og Omegn		2019/5768
15/2022	Delegert vedtak - Dispensasjon - Storlægeret LVO - Røssjøen NR - Motorferdsel barmark - Kjørespor Sebuhaugen - Kølhus - for vedlikehold av jakthytte - Sørre jaktfelt i Skrautvål Sameige		2022/3873
16/2022	Delegert - Dispensasjon - Langsua NP - Haldorbu LVO - Kjølaåne NR - Leiekjøring med snøskuter 2022-23 område 3 Øystre Slidre - Yddin feriehytter AS - Kjell Rudi - Knut Jørgen Rudi - Steffen Røyne		2022/2801
17/2022	Søknad - Langsua NP - barmark - oppføring av nytt gjerde rundt hyttene i Svarttjønnholet - Espedalen bygdealmenning		2022/4972
18/2022	Delegert vedtak - dispensasjon - Haldorbu LVO - helikopter - snødekt mark - bygging av ny hytte - uttransport av byggeavfall - persontransport - gbnr 53/1/717/0 - Kvitfeten - DNT Oslo og Omegn		2022/1218

19/2022	Delegert vedtak - dispensasjon - Storlægeret LVO - Røssjøen NR - barmark - transport langs kjørespor til Hundslægeret - Ellinor Strande - Arnfinn Strande	2021/8935
20/2022	Delegert vedtak - dispensasjon - Langsua NP - Haldorbu LVO - snødekt mark - leiekjøring - Per Gunnar Onstad - Odd Ivar Opheim - Kjell Skattebo	2022/2802
21/2022	Delegert vedtak - dispensasjon - Espedalen LVO - avholde jaktprøve for stående fuglehunder - Espedalsprøva - Hedmark og Oppland fuglehundklubb	2022/1587
22/2022	Delegert sak - dispensasjon - Langsua NP - Dokkfaret LVO - snødekt mark - vinterfotografering av elg - Thor Østbye	2022/2507
23/2022	Søknad om utvidet dispensasjon - Langsua NP - Storlægeret LVO - snødekt mark - transport av ved og utstyr til utleiehytter - Torpa fjellstyre	2020/13975
ST 19/2022	Faglig innslag	
ST 20/2022	Eventuelt	

ST 13/2022 Godkjenning av protokoll/innkalling

Arkivsaksnummer: 2022/6013-1

Saksbehandler: Morten Liebe

Dato: 13.06.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Langsua nasjonalparkstyre	14/2022	21.06.2022

Restaurering av tidligere skader i fbm. øving - Langsua np - Forsvarsbygg

Innstilling fra forvalter

Langsua nasjonalparkstyre gir Forsvarsbygg tillatelse til å gjennomføre restaurering av grøfter og kjørespor og motorferdsel/transport i den forbindelse i Langsua nasjonalpark i perioden 15.08.2022-23.09.2022 i samsvar med framlagt tiltaksplan.

Tillatelsen er gitt i hht. §4 i verneforskriften, jfr. §48 i naturmangfoldloven og ihht. § 6 i verneforskriften. Det er vurdert at tiltakene ikke strider mot verneformålene eller påvirker verneverdiene nevneverdig.

Følgende vilkår gjelder:

- Det skal utvise særlig hensyn til omkringliggende terreng og vegetasjon, allmenn ferdsel og til vilt både ifbm. de fysiske arbeidene og motorferdselen. Eventuelle skader på omkringliggende vegetasjon og terreng skal repareres.
- Hogst av trær og busker for framkommelighet skal være på et minimum.
- Stedegne massere skal benyttes i restaureringsarbeidet.
- Sluttbefaring for godkjenning ihht. dette vedtaket skal avholdes.

Melding om oppstart og avslutning gis til nasjonalparkforvaltningen og til SNO (tlf. 95709933). SNO fører kontroll med at våre vedtak følges.

Det forutsettes at grunneier gir tillatelse før tiltaket settes i verk.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

- Tiltaksplan utarbeidet av Forsvarsbygg. Sammendrag under saksopplysninger nedenfor.

Saksopplysninger

Bakgrunn og mål

Forsvarsbygg har fått i oppdrag å se på muligheter for å gjøre en opprusting av skader som er kommet av kjøring med beltevogn og grøftegraving, et område som forsvaret tidligere har brukt som øvingsområde. Området ble sist brukt for over 20 år siden. Det er snakk om tre områder i Langsua nasjonalpark og noen i Hynna naturreservat alle i Gausdal. Ønsket er å gjøre opprustingen i løpet av juni-september måneder i 2022.

Målet med myrrestaurering er å stanse nedbryting av organisk materiale som skjer når vannstanden i myr senkes, og gjenopprette vannbalansen. Forsvarsbygg planlegger tiltak for å restaurere skadene etter Forsvarets bruk av området. Det kan også være aktuelt å inkludere restaurering av skader etter sivil bruk etter nærmere avklaringer med Statsforvalteren og grunneier.

Forsvarsbygg har vurdert og prioritert restaureringstiltak ut fra følgende prinsipper:

1. Hvor stor negativ effekt har dagens situasjon på naturen omkring. Har kjøreskadene en fortsatt negativ påvirkning, eller er naturen selv i gang med å restituere seg?
2. Er det mulig å komme til skadet område uten å forårsake nye eller forverre skader?
3. Hvilke mulige tiltak finnes, og er det sannsynlig at disse kan gi positiv effekt.

Kjøresporene i Langsua nasjonalpark påvirker naturen i varierende grad, fra sterkt drenerende effekt til lokalt eller liten til ingen effekt. Kjøresporene er gamle, og der skadene er omfattende i dag er det hovedsakelig på grunn av at sporene har drenert tiliggende myr og / eller det har vært mye erosjon i sporene.

Gjennomføring

Ønsket gjennomføringstidspunkt: 15.08.2022- 23.09.2022.

Meter spor og konkrete tiltak på de enkelte tiltaksområdene oppdateres, men foreløpig estimat er at det skal etableres demninger, plugger eller gjøres reprofilering på ca 3000 meter kjørespor og grøft, noen av sporene ligger parallelt. Konkrete tiltak i de enkelte delområdene presenteres i kart til anbudsbehandling.

Generelt skal myroverflaten se mest mulig naturlig ut etter restaurering. Det skal tilstrebes å ødelegge minst mulig av intakte torvmasser når en gjennomfører restaureringen, og tilrettelegge for naturlig revegetering. Trær skal kun felles om de er i veien for restaureringen eller det er helt nødvendig for adkomst til tiltaksområdene. Mindre trær og busker som har kommet som en følge av tørrere forhold i myra etter skadene, ryddes og kan legges i kjørespor eller uttakshull.

Adkomst

Adkomst vil skje etter egen plan. Gravemaskin transporteres til angitte riggområder og beste trasévalg brukes for å komme inn til tiltaksområdene. Som hovedregel skal adkomst legges i gamle kjørespor så sant det er mulig, og at man så langt det er mulig kun kjører en gang i samme trase.

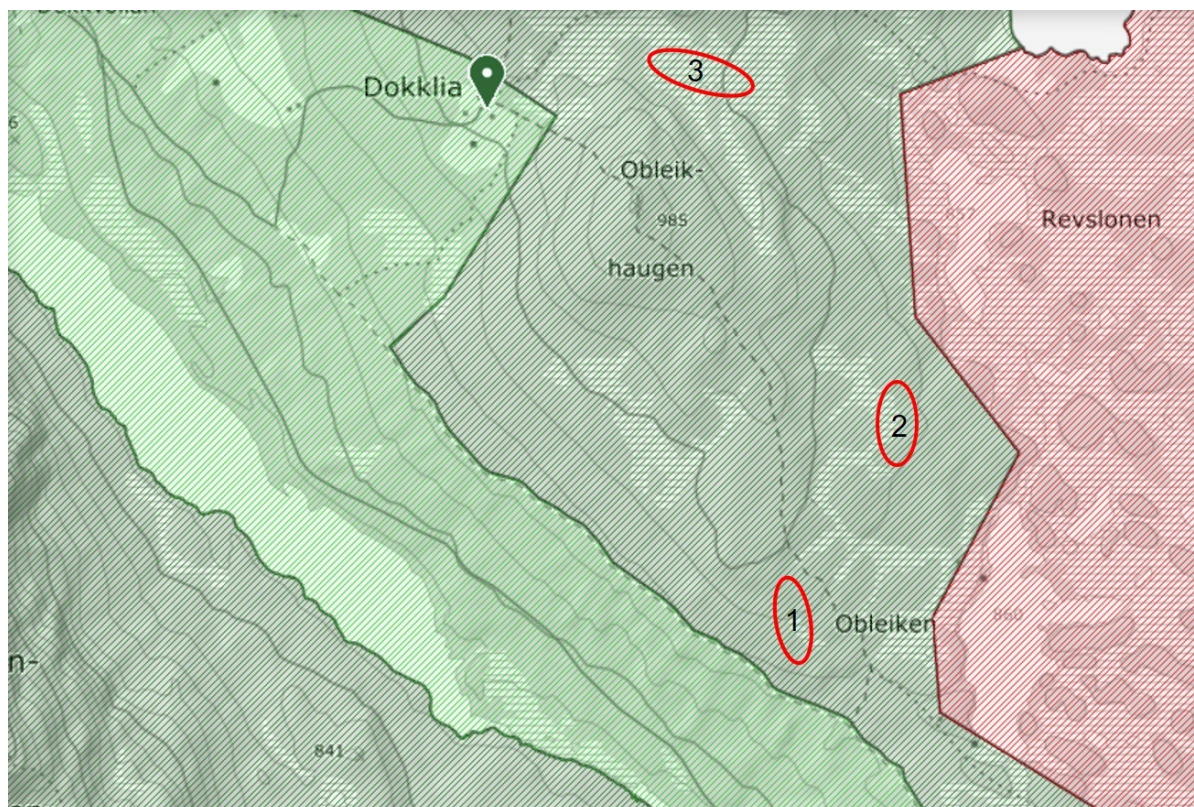
Hogst og skogrydding

Trær skal kun felles om de er i veien for restaureringen eller det er helt nødvendig for adkomst til tiltaksområdene. Mindre trær og busker som har kommet som en følge av tørrere forhold i myra etter skadene, ryddes og kan legges i kjørespor eller uttakshull.

Typer tiltak

Det planlegges for hvert av områdene og gjøre i hovedsak to typer tiltak for å få tilbake myrene. Steder der hvor vannet ikke har erodert ned til morene er det aktuelt å lage plugger/demninger for å stoppe hastigheten på vannføringen ut av myra. Dette vil også føre til økt vannhusholdning i myra. Demningene vil bygges av masser som allerede er på stedet, det vil med andre ord ikke fraktes inn masser til arbeidet. Steder hvor kantene av grøftene/kjøresporene har blitt høye vil disse kunne jevnes ut/planeres. Arbeidet skal gjøres med gravemaskin som går på brede belter for ikke å skade terrenget under kjøring og arbeid.

Områdene 1, 2 og 3 i Langsua np er avmerket på kart under. Dokkfaret og Dokkvatnet ligger nede til venstre.

Verneformål – Verneforskrift - Forvaltningsplan

Formålet med Langsua nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på:

- et lavfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold herunder arter, bestander og naturtyper som urskog/gammelskog, høgstaudebjørkeskog, kalkrike områder i fjellet, rasmark og naturbeitemark
- vakre og egenartede landskap
- særpregede kvartærgeologiske forekomster
- kulturminner.

Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Verneforskriften §3 sier:

I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljøet eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta formålet med vernet. Det er videre listet opp (ikke uttømmende) forbud mot ulike inngrep. Formelt sett må det gis en tillatelse til forskriften siden det er snakk inngrep i grunnen. Motorferdselen i den forbindelse må også vurderes og evt. gis tillatelse til, dette tilfellet.

Alt dette må behandles ut fra unntaksbestemmelser i §4 (jfr. §48 i naturmangfoldloven) som sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom tiltak ikke strider mot formålet med vernet eller ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Videre lyder §6 i verneforskriften:

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- og kulturtilstanden som er formålet med vernet.

Forvaltningsplanen har ikke behandlet denne typen anlegg helt spesifikt,

Vurdering

Skadene i nasjonalparken var ukjente for oss inntil helt nylig. Det betyr at dette ikke er omtalt i vedtatt forvaltningsplan. Vi har heller ikke tidligere hatt restaureringsarbeider i nasjonalparken ut over enkel klopplegging av stier for å hindre at disse brer seg ut.

Forvalterne deltok på befaring med Forsvarsbygg og Gausdal fjellstyre 24.04.22. Det ble for hver av områdene gått en omtrentlig trase der hvor det kan være mest aktuelt å kjøre maskin. Disse ble merket med stikker. Det vil stedvis være behov for felling av noen trær for framkomst.

Nedenfor har vi gjennomgått våre observasjoner med egne bilder fra de tre hovedområdene som er vist på oversiktskartet, jfr. også søknaden ovenfor.

Område 1: Dype spor, delvis erodert ned til morene. Det er stedvis også kommet tilbake noe vegetasjon. Det er trolig at vannhusholdningen i områdene langs grøfta har endret seg og at vegetasjonen på disse arealene kan være endret av den grunn. Ser tydelig oppsalg av gran på kantene av grøfta.

Bilder område 1: Tydelig spor av aktivitet. Stedvis foregått en del gjengroing, men fortsatt god vannføring i dreneringsveien.

Område 2: Her er det tydelig grøft langs kanten av myra. Her strømmer det vann konstant lik at vegetasjon ikke har etablert seg. Området ligger lengst inn fra adkomst fra vei slik at maskiner må kjøre langt i terrenget for å komme til. Dette ble diskutert.

Bilder område 2: Tydelige spor etter grøfting.

Område 3: Området har flere steder med kjøreskader. Her og er det stedvis erodert ned til morene. Det ble ikke tid til å se over hele området. Er også noe kjørevei i terrenget for å komme til området og her er det også nokså våte partier.

Bilder område 3: Flere større skader etter kjøring.

Tiltaket er et restaureringstiltak hvilket innebærer en tilbakeføring som langt som mulig til naturtilstand. Det betyr tiltaket totalt sett ikke vil påvirke verneverdiene negativt men klart positivt. Altså er dette i tråd med verneformålet og innenfor kriteriene ihht. naturmangfoldlovens §48, jfr. § 4 i forskriften. Skadene er samtidig av en slik art at det ikke er tvil om behovet. Altså anbefales unntak fra verneforskriften. Det er nødvendig å gjennomføre dette restaureringsarbeidet for å få tilbake myrkvalitetene og for å hindre mer erosjon og drenering i fremtiden.

Det ble diskutert om kjøreveien til område 2 er for lang med tanke på mulig skader av terreng ved kjøring med gravemaskin. Så lenge det velges trase utenfor de våteste partiene er det ikke sannsynlig med store skader som følge av kjøring. I den forbindelse har vi også konsultert SNO som arbeider med myrrestaurering i Sør-Norge. De var på befaring i det aktuelle området høsten 2021. De er klare på at terrengskadene som følge av inn- og utkjøring blir minimale siden det brukes veldig breie belte som gir at lavt marktrykk. Vi støtter denne vurderingen.

Forsvarsbygg innehar den nødvendige kompetansen til å gjennomføre slike tiltak bla. etter omfattende restaureringsarbeider i det gamle skytefeltet på Hjerkinns og andre steder. Det er derfor uproblematisk å gi dem tillatelse til å gjennomføre arbeidet ihht. skjøtselsparagrafen (§6). Det er også naturlig siden det er Forsvaret som har forårsaket skadene. Statskog som grunneier har ikke uttrykt noe ønske om stå for dette.

Vi mener det er riktig at Forsvarsbygg fullt og helt står ansvarlig for dette prosjektet. Alternativet hadde vært at nasjonalparkstyret gjorde det ut fra §6 i naturmangfoldloven, referert ovenfor. Bakgrunn mht. skader, omfang, kompetanse og ansvar tilsier ikke det.

Presedens

Saken gjelder en tilbakeføring til mest mulig naturtilstand, og den vil ikke derfor ikke skape noen form for presedens i forhold til søknader om inngrep som kan skade naturforholdene.

Konklusjon

Tiltaket i regi av Forsvarsbygg tillates på visse vilkår.

Arkivsaksnummer: 2022/5215-2

Saksbehandler: Morten Liebe

Dato: 13.06.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Langsua nasjonalparkstyre	15/2022	21.06.2022

Søknad - Langsua np - oppføring av antenne for mottak av 4G signaler - Liomseter turisthytte - DNT

Innstilling fra forvalter

Langsua nasjonalparkstyre gir DNT Oslo og Omegn unntak fra verneforskriften for Langsua nasjonalpark til å sette opp midlertidig antenne for 4G dekning på toppen av Vågskardfjellet inneholdende liten antenne, solcellepanel og batteri innebygget i trekasse alt løst på bakken samt en tur med helikopter fra uttransport av utstyret.

Tillatelsen er gitt i hht. §4 i verneforskriften, jfr. §48 i naturmangfoldloven og gjelder for 3 år fra dags dato. Det er vurdert at tiltakene ikke strider mot verneformålene eller påvirker verneverdiene nevneverdig.

Følgende vilkår gjelder:

- Tiltaket skal settes i verk i perioden 01.07 – 01.02.
- Det skal utvise hensyn til allmenn ferdsel og til vilt. Ved stien ved setra Vågskard skal det gjøres oppslag om når flygingen finner sted, og det skal informeres om flygingen i sosiale media.
- Alt utstyr skal fjernes etter 3 år.
- Evt. påvirkning på vegetasjon og terreng skal repareres.
- Standard rapportering vedr. motorferdsel skal følges.

Det forutsettes at grunneier gir tillatelse før tiltaket settes i verk. SNO fører kontroll med at våre vedtak følges.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

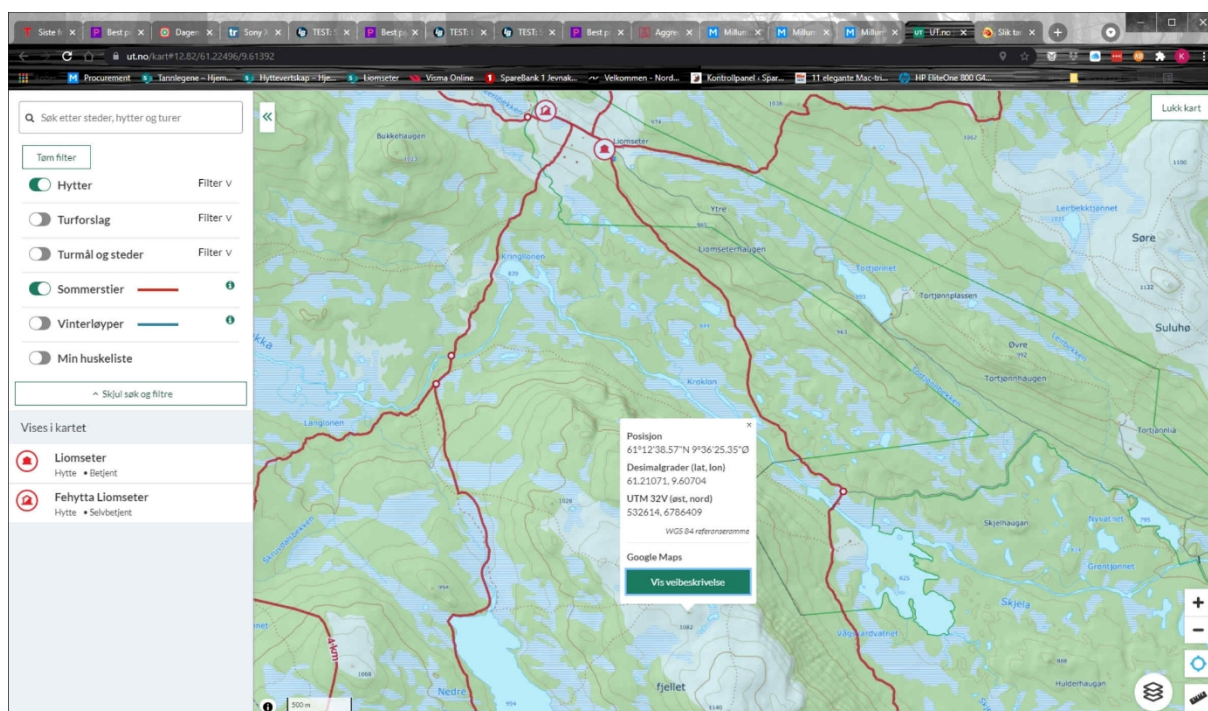
- Søknad fra DNT Oslo og omegn.

Saksopplysninger

DNT Oslo og Omegn søker om tillatelse til å etablere en antenne for å sike 4G dekning for driften av Liomseter turisthytte.

Vi har internetdekning via satellittlink på Liomseter, men det fungerer ikke for bookingsystemet Visbook fordi signalene som går via satellitt gir forsinkelser slik at Visbook stopper. Løsningen vi søker om er brukt i verneområdene i Jotunheimen og på Hardangervidda der vi har inngått avtaler med Statskog og fått tillatelse fra verneforvaltningen om utplassering av små antenner for å sikre 4G kontakt til bla. de betjente hyttene Sandhaug, Glitterheim og Gjendebu, jf vedlagte e-post. På Liomseter har forsøkt å montere en antenne på en hytte vi leier innenfor turisthytta (Fehytta) men det viser seg at signalene ikke er stabile nok.

Vi søker derfor om tilsvarende løsning for Liomseter som bla. i Jotunheimen et tilsvarende antennepunkt. Plassering er vist på vedlagte kart. Plasseringen er ganske god på kartet, men helt nøyaktig plassering bør gjøres samtidig som dekningen måles. Vedlagt er også dekningskart vi har fått fra vår leverandør av antennene.

Aktuell plassering på Vågskardfjellet i Langsua np sør for Liomseter turisthytte.

Installasjonen er et vanlig solcellepanel på et enkelt stativ og en antenne som er vel 20 cm i diameter, samt en batterikasse som står på bakken. Hvis det er ønskelig kan vi bygge en liten kasse som ser ut som en trevarde for at det skal se bedre ut.

Antennen tar imot og videresender signaler, og det er ikke lov å dele slike signaler. Det betyr at det er kun Liomseter som kan bruke signalene.

Våre leverandører av mobilnettet opplyser at det er i ferd med å bli etablert nye satellittsystemer som er "lavtflyvende" (f.eks. Satlink), og som kan erstatte antennen vi søker om i løpet av 2 - 3 år. Vi søker derfor midlertidig tillatelse inntil 3 år for denne antennen. Vi må muligens fly opp utstyret, og søker også om tillatelse til å lande med helikopter. Statskog har bekreftet at de gir tillatelse til utplasseringen hvis vi får tillatelse av nasjonalparken. Hvis det gis tillatelse vil vi også avklare dette med kommunen.

Verneformål – forskrift

Formålet med Langsua nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på:

- et lavfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold herunder arter, bestander og naturferiskvann/våtmark, urskog/gammelskog, høgstaudebjørkeskog, kalkrike områder i fjellet, rasmark og natur
- vakre og egenartede landskap
- særpregede kvartærgeologiske forekomster
- kulturminner.

Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Verneforskriften §3 sier:

I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljøet eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta formålet med vernet. Det er videre listet opp (ikke uttømmende) forbud mot ulike inngrep. I verneforskriftene er det ikke åpnet for oppsetting av den typen installasjoner. Saken må derfor behandles ut fra unntaksbestemmelser i §4 som sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom tiltak ikke strider mot formålet med vernet eller ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Forvaltningsplanen har ikke behandlet denne typen anlegg helt spesifikt, men viser til at søknader om basestasjoner og master må behandles etter den generelle unntaksbestemmelsen, §4, jfr. § 48 i naturmangfoldloven.

Vurdering

Nasjonalparkforvalter har i etterkant muntlig forespurt om omfanget av anlegget og DNT beskriver:

- Ingen inngrep i grunnen.
- Solcellen settes på stativ ca. 1 m over bakken.
- Batterikasse setts ved siden av solcellestativet.

Det søkes om et midlertidig (3 år) anlegg som står på bakken uten inngrep i grunnen. Sjansen for en varig påvirkning på nasjonalparken ut fra verneforskriftens innhold er derfor svært liten. Vår kunnskap om selve toppen av Vågskardfjellet er god, og det er ikke noen naturkvaliteter der som kan bli negativt påvirket hverken av utstyret eller en enkelt landing med helikopter, jfr. naturmangfoldloven § 8. Rett sør for toppen finnes en sårbar art tilhold. Den sårbare perioden er vår og tidlige sommer hvilket betyr at evt. inntransport av utstyret må skje i perioden 01.07 – 01.02. Vi viser i den sammenhengen til verneformålet og til naturmangfoldlovens §10 om evt. økosystembelastning. Ut over dette hensynet synes det ikke å være grunn til å benytte føre-var-prinsippet etter lovens §9.

Inntransport av utstyret med helikopter vil ha kort varighet og ikke sette spor i terrenget. Sånt sett er dette miljøforsvarlig etter naturmangfoldlovens §12. Dersom det mot formodning skulle oppstå skader på terreng og vegetasjon pga utstyret og inntransporten, må tiltakshaver rette opp dette i hht. lovens §11.

Ut fra ovenstående vurdering er saken innenfor kriteriene for det som det kan gjøres unntak for etter den generelle unntaksbestemmelsen. Det er likevel ikke noen automatikk at det skal gis tillatelse.

Vågskardfjellet er et populært turmål, verneforskriftens §1 (se ovenfor) sier at allmenheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen. Toppen er desidert mest brukt i sommermånedene og tidlig høst. På den annen side er det snakk om en tur med landing av utstyret, altså en mulig forstyrrelse over noen timer. Sånt sett mener vi at hensynet til friluftslivet kan ivaretas dersom DNT informerer om tidspunktet for flygingen.

Presedens

For tiden har vi en noen andre installasjoner utplassert i nasjonalparken som til en viss grad kan sammenlignes med den aktuelle. Dette er ett overvåkingskamera og topptrimkasser. Tiltakene er i disse også midlertidige. Midlertidighet og det at det ikke gjøres inngrep i grunnen, er i denne sammenhengen vesentlige momenter i forhold til verneforskriften. Sånt sett skiller disse sakene seg fra ønsker om faste installasjoner på fjelltopper, f.eks. den tidligere omsøkte sikteskiva på Skaget som ble avslått.

Det betyr at den foreliggende saken ikke vil skape presedens i forhold ønsker om faste installasjoner. Midlertidige installasjoner må alltid vurderes i det konkrete tilfellet, og det vil dermed ikke være automatikk i at slike ønsker innfris. For øvrig har vi vært i kontakt med andre nasjonalparker i Innlandet hvor det også er gitt tillatelse til identisk installasjoner bl.a i Jotunheimen.

Konklusjon

Det gis unntak fra verneforskriften for Langsua nasjonalpark for omsøkte tiltak i tre år på visse vilkår der inntransport og oppsetting må skje i en gitt periode ut fra hensynet til naturkvaliteter og friluftsutøvelsen.

Arkivsaksnummer: 2022/3761-3

Saksbehandler: Morten Liebe

Dato: 13.06.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Langsua nasjonalparkstyre	16/2022	21.06.2022

Søknad utslippstillatelse - Langsua NP - utvidelse av Lenningen renseanlegg - Etnedal kommune

Innstilling fra forvalter

Langsua nasjonalparkstyre gir Etnedal kommune tillatelse til å bruke Røssjøen naturreservat som resipient for avløpsvann fra nytt renseanlegg på Lenningen i samsvar med framlagt planløsning.

Tillatelsen er gitt i hht. §4 i verneforskriften, jfr. §48 i naturmangfoldloven. Det er vurdert at tiltakene ikke strider mot verneformålene eller påvirker verneverdiene nevneverdig dersom renseanlegget fungerer etter forutsetningene og etter vilkårene som skal sikre at dette oppfylles, jfr. §49 i naturmangfoldloven.

Følgende vilkår gjelder:

- Innen 01.12. 2022 skal det legges fram et prøvetakings- og undersøkelsesprogram som har til formål å overvåke de vannkjemiske forholdene og overvåke den biologiske situasjonen med egnede parametre for begge forhold. Programmet skal behandles av nasjonalparkstyret.
- Renseanlegget skal ha en minimum renseeffekt som beskrevet i plandokumentet.
- Dersom renseanlegget stopper, tillates ikke at urensset avløpsvann føres inn i reservatet.
- Dersom det viser seg utslippet av avløpsvann endrer økosystemet, må det etableres alternative avløpsløsninger som fører til økosystemet restaureres til opprinnelig tilstand.

SNO fører kontroll med at våre vedtak følges.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

- Plan for oppgradering av renseanlegget på Lenningen, konsulentrapport fra Norconsult as.. Kort sammendrag under saksopplysninger.

Saksopplysninger

Etnedal kommune ønsker å etablere nytt oppgradret kloakkrenseanlegg på Lenningen som erstatning for det gamle, og som har en kapasitet til å rense avløpsvann fra nye hyttefelt der. Dimensjonering og konstruksjon er valgt ut fra dette formålet.

Avløpsvannet går ut i en tidligere fiskedam som fungerer som fangdam og videre ned i Hyttbekken som etter en kort avstand (ca. 650m) renner videre inn i Røssjøen naturreservat. Avløpsvannet går videre gjennom en stor del av vannsystemet i reservatet.

Beskrivelse av vannkjemiske forhold mm i avløpsvannet foreligger i utredningen fra Norconsult as.

Verneformål – Verneforskrift – Forvaltningsplan

Planen forutsetter å bruke Røssjøen naturreservatet med tilløpsbekk som eneste resipient. Etablering av nytt renseanlegg skal derfor behandles ut fra verneforskriften for reservatet. Vi viser i denne sammenhengen til verneformålet i §1 og til de øvrige vernebestemmelsene, (se <https://lovdata.no/sok?q=r%C3%B8ssj%C3%B8en+naturreservat>):

Formålet med Røssjøen naturreservat er å ta vare på et spesielt myr- og våtmarksområde og et svært viktig leveområde for sjeldne og sårbare plante- og fuglearter.

Videre er formålet med naturreservatet å ta vare på et område med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, plante- og dyrearter og naturlige økologiske prosesser. Naturreservatet er stort og variert og har spesielle naturtyper som rikmyrer og høgstaudevegetasjon i tillegg til gammel barskog og beitepåvirket vegetasjon. Området har et stort artsmangfold med et rikt og særpreget fugleliv. Naturreservatet har også særskilt pedagogisk og vitenskapelig betydning som referanseområde.

Verneforskriftens §1 fastsetter: *Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.*

Saken må behandles ut fra unntaksbestemmelser i §4 (jfr. §48 i naturmangfoldloven) som sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom tiltak ikke strider mot formålet med vernet eller ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Saken må ut fra ovenstående behandles av nasjonalparkstyret.

Saksgang

I for bindelse med kommunens høringsfrist gikk vi gjennom planen og skrev i brev til kommunen av 12.05.då :

Planen for nytt renseanlegg har ikke utredet forholdet til reservatet og dets bestemmelser, og dermed ikke vurdert påvirkningen på de biologiske verneverdiene. Det er kun gjort vurdering ut fra standard vannkjemiske forhold. Dette er en svakhet ved utredning, og den er derfor utilstrekkelig som beslutningsgrunnlag for oss. Vi vil også påpeke at det er behov for en vurdering av evt. alternative utslippsløsninger som ikke medfører at reservatet blir brukt som resipient. Vi ber derfor om supplerende vurderinger som grunnlag for nasjonalparkstyrets behandling.

I svar fra kommunen med underlag fra Norconsult as svares det følgende på dette (sitat, oppsummering):

I Hyttebekken er det forventet at fosforkonsentrasjonen skal øke fra 7 mikrogram per liter (µg P/l) i 2021 til 18 µg P/l i 2037 (tabell 1, revidert utslippssøknad). Konsentrasjonene av nitrogen er forventet å øke fra 279 µg N/l i 2021 til 1034 µg N/l 2037. Lenger ned i vassdraget, i Røssjøelve og Døla, er forventet økning mindre, hhv fra 5 til 6 µg P/l og fra ca 160 µg N/l til ca 200 µg N/l. Det forventes med andre ord en stor økning i konsentrasjonene i Hyttebekken, og en liten økning i Røssjøelve og Døla, hvor stoffene blir tynnet ut .

Eutrofisituasjonen i vassdrag som Hyttebekken og de videre vannforekomstene nedover i vassdraget er som regel fosforbegrenset, så en økning av nitrogen-konsentrasjonen i Hyttebekken vil i seg selv sannsynligvis ha liten påvirkning på naturverdiene i bekken.

Økningen av fosfor-konsentrasjon kan føre til noe mer påvekstalger og en svak dreining i samfunnet av påvekstalger, men det behøver likevel ikke føre til mer synlig algebiomasse. Dersom det undersøkes, kan indeksen for påvekstalger (PIT) få en svak dreining slik at tilstanden går fra antatt svært god (hvis den reflekterer de målte fosforverdiene i dag) til god. Dette vil også kunne påvirke bunndyrfaunaen i bekken noe, og favorisere arter som er litt mindre følsomme for eutrofi.

Likevel må det presiseres at det ikke foreligger en tilstrekkelig undersøkelse av bunndyr og påvekstalger i Hyttebekken, så disse mulige endringene er generelle vurderinger uten basis i en reell status for disse to kvalitetselementene.

Vanntransporten mellom myrer og bekker går i all hovedsak fra myra til bekken, og de økte konsentrasjonene av fosfor og nitrogen vil derfor neppe påvirke planter, moser og andre organismer som vokser lenger unna bekken enn akkurat langs vannstrengen. Den kalkkrevende vegetasjonen i myra rundt Hyttebekken, samt andre arter knyttet til den vegetasjonen, vil derfor etter all sannsynlighet neppe bli påvirket av økningen i konsentrasjonen av fosfor.

Tiltaket er i strid med §3, som forbyr tiltak, inkludert forurensning, som kan endre naturmiljøet. Sett opp mot verneforskriftens formålsparagraf (§1) vil tiltaket påvirke det biologiske mangfoldet og de naturlige økologiske prosessene lokalt i Hyttebekkens strekning på omtrent 900 meter i reservatet, men vil i liten grad påvirke relevante verneverdier som spesielt trekkes fram i forskriften, som rikmyrer.

I prosessen har vi også konsultert fagfolk hos Statsforvalteren som mener at kommunen overtrdnet sett fremmer en god løsning i forhold til miljø. De presiserer at de er klageinstans for kommunale vedtak etter forurensningsloven og forholder seg til den rollen.

Vurdering

Bakgrunn

Reservatets naturverdier er svært sårbare for ytre belastning som økt tilførsel av næringsstoffer. Forskriftens §3 fastsetter at ingen må foreta noe som forringer verneverdiene angitt verneformålet (§1). Samme paragraf setter forbud mot endring av naturmiljøet herunder utføring av kloakk.

Vi viser videre til naturmangfoldlovens §49 som sier at dersom virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov, kan innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår. Denne paragrafen kommer derfor til anvendelse i denne saken.

Eksisterende renseanlegg har vært i bruk siden før vernet, og dermed er verneområdet allerede tatt i bruk som resipient dvs. mottak av avløpsvann fra renseanlegget. Denne situasjonen er ikke spesifikt håndtert i verneforskriften og dermed heller ikke i forvaltningsplanen.

Vi har i de siste årene uttrykt bekymring ovenfor Etnedal kommune for omfanget av hyttebygging og dermed økt tilførsel av avløpsvann inn i reservatet med mulig fare for forurensning og evt. endring av naturforholdene.

I fjor tok vi initiativ til etablering av prøvepunkter for vannkjemiske data i reservatet og like utenfor. Vi så dette behovet med tanke på den framtidige forvaltningen av reservatet, og for etablering av et referansegrunnlag. Analysene av prøvene viser at vi på noen stasjoner allerede har en forurensningsbelastning. Kilden til dette kan vi ikke verifisere for øyeblikket, men det er mulig at dette har sin årsak i det gamle renseanlegget.

Påvirkning på verneinteressene

Etnedal kommune med Norconsult as som konsulent har vurdert dette forholdet, jfr. konklusjonen under punktet «Saksgang» ovenfor. Vi har ikke grunnlag for å komme til en annen konklusjon enn det Norconsult har gjort. Spørsmålet blir da om vi kan akseptere enn viss endring av naturforholdene i Hyttbekken innenfor reservatets grenser. Det er vanskelig å se for seg andre løsninger ut fra plansituasjon utenfor verneområdet og dreneringen som går i retning reservatet. Et nytt renseanlegg kan også føre en bedre kontrollert situasjon i vassdraget.

Det som kan være usikkert er den langsiktige virkningen på naturforholdene i reservatets vannsystem. Dette vil i stor grad avhenge av om den planlagte rensegraden blir oppfylt. Derfor er det nødvendig med en overvåking med både parametre for vannkjemi og biologi. Dette må innarbeides i en evt. tillatelse til etableringen. Dersom det etter en tid skulle vise seg at naturforholdene endres, mener vi at andre avløsninger må etableres. Vi kan ikke risikere at verneformålet blir undergravet av aktivitet utenfor reservatet.

Presedens

Vedtak i nasjonalparkstyret kan skape en viss presedens i andre utslippsaker selv om hver sak må vurderes helt konkret.

Konklusjon

Søknaden innvilges på visse vilkår.

ST 17/2022 Referatsaker

Langsua np-styre - orienteringssaker i møte 21.0.6.22. 2022/1962

ST 18/2022 Delegerte vedtak

10/2022 Forlenget dispensasjon - Langsua NP - Dokkfaret LVO - snødekt mark - vinterfotografering av elg - Thor Østbye 2022/2507

11/2022 Søknad - Langsua NP - gjennomføring av arrangement - NM Blodspor - Japansk Urhundklubb i Norge 2022/3879

12/2022 Søknad - Langsua NP - opplag av båt og oppsett av redningsvestskap - Febutjønnet - Gausdal fjellstyre 2022/3447

13/2022 Søknad om utvidet frist - Dokkfaret LVO - oppføring av midlertidig trelavvo - Liomseter turisthytte - DNT Oslo og Omegn 2019/12711

14/2022 Delegert sak - avslag - Haldorbu LVO - snødekt mark - ferdigstilling av byggearbeider - oppføring av ny turisthytte på Storeskag - gbnr 53/1/634 - DNT Oslo og Omegn 2019/5768

15/2022 Delegert vedtak - Dispensasjon - Storlægeret LVO - Røssjøen NR - Motorferdsel barmark - Kjørespor Sebuhaugen - Kølhus - for vedlikehold av jaktlytte - Sørre jaktfelt i Skrautvål Sameige 2022/3873

16/2022 Delegert - Dispensasjon - Langsua NP - Haldorbu LVO - Kjølåane NR - Leiekjøring med snøskuter 2022-23 område 3 Øystre Slidre - Yddin feriehytter AS - Kjell Rudi - Knut Jørgen Rudi - Steffen Røyne 2022/2801

17/2022 Søknad - Langsua NP - barmark - oppføring av nytt gjerde rundt hyttene i Svarttjønnolet - Espedalen bygdealmenning 2022/4972

18/2022 Delegert vedtak - dispensasjon - Haldorbu LVO - helikopter - snødekt mark - bygging av ny hytte - uttransport av byggeavfall - persontransport - gbnr 53/1/717/0 - Kvittfeten - DNT Oslo og Omegn 2022/1218

19/2022 Delegert vedtak - dispensasjon - Storlægeret LVO - Røssjøen NR - barmark - transport langs kjørespor til Hundslægeret - Ellinor Strande - Arnfinn Strande 2021/8935

20/2022 Delegert vedtak - dispensasjon - Langsua NP - Haldorbu LVO - snødekt mark - leiekjøring - Per Gunnar Onstad - Odd Ivar Opheim - Kjell Skattebo 2022/2802

21/2022 Delegert vedtak - dispensasjon - Espedalen LVO - avholde jaktprøve for stående fuglehunder - Espedalsprøva - Hedmark og Oppland fuglehundklubb 2022/1587

22/2022 Delegert sak - dispensasjon - Langsua NP - Dokkfaret LVO - snødekt mark - vinterfotografering av elg - Thor Østbye 2022/2507

23/2022 Søknad om utvidet dispensasjon - Langsua NP - Storlægeret LVO - snødekt mark - transport av ved og utstyr til utleiehytter - Torpa fjellstyre 2020/13975

ST 19/2022 Faglig innslag

ST 20/2022 Eventuelt